

การศึกษารูปแบบและโครงสร้างของเส้นขนเพื่อใช้ในการจำแนกอนุกรมวิธาน ของสัตว์วงศ์กวางและกระเจงในประเทศไทย

บริพัตร ศิริอรุณรัตน์¹ นุชจรี พิษุณ¹ นคร สलगสิงห์¹ ประทีป ดั่งวงแค²

บทคัดย่อ

สัตว์วงศ์กวาง (Family Cervidae) และวงศ์กระเจง (Family Tragulidae) จัดเป็นสัตว์กีบ อยู่ในอันดับ Artiodactyla จากการศึกษาารูปแบบและโครงสร้างเส้นขน ของสัตว์วงศ์กวางในประเทศไทย จำนวน 5 ชนิดพันธุ์ 6 ชนิดพันธุ์ย่อย ได้แก่ เก้งธรรมดา เก้งหม้อ กวางป่า ละมั่งพันธุ์ไทย ละมั่งพันธุ์พม่า และเนื้อทราย จำนวน 5 ตัวอย่างต่อชนิดพันธุ์ (คละเพศและอายุ) วงศ์กระเจง ได้แก่กระเจงเล็ก จำนวน 1 ตัวอย่าง และกระเจงควาย จำนวน 5 ตัวอย่าง (คละเพศและอายุ) ทำการศึกษาลักษณะรูปร่างภายนอกของเส้นขน ลายเปลือกขน(cuticle) แกนขน (medulla) และพื้นที่หน้าตัดเส้นขน (cross section)

ผลการศึกษาพบว่า กวางป่า ($203.44 \pm 80.23 \mu\text{m}$) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยมากที่สุด ($P < 0.05$) รองลงมาได้แก่ ละมั่งพันธุ์พม่า ($157.58 \pm 24.26 \mu\text{m}$) เนื้อทราย ($152.50 \pm 56.64 \mu\text{m}$) และ ละมั่งพันธุ์ไทย ($149.78 \pm 46.71 \mu\text{m}$) ซึ่งมีขนาดไม่แตกต่างกัน ($P < 0.05$) ส่วนเก้งธรรมดา ($120.11 \pm 33.43 \mu\text{m}$) และเก้งหม้อ ($128.66 \pm 24.52 \mu\text{m}$) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยน้อยที่สุด ($P < 0.05$) รากขนเป็นแบบแก้วไวน์ (wineglass-shaped root) ลายเปลือกขนมี 2 แบบ คือ regular wave และ irregular wave แกนขนเป็นแบบ wide medullar lattice และรูปแบบพื้นที่หน้าตัดพบ 4 แบบ คือ oblong medium size medulla, oval large medulla, oval medium size medulla และ circular large medulla กระเจงควาย ($120.52 \pm 20.46 \mu\text{m}$) มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยมากกว่ากระเจงหนู ($82.51 \pm 8.71 \mu\text{m}$) ($P < 0.05$) รากขนเป็นแบบแก้วไวน์ (wineglass-shaped root) ลายเปลือกขนแบบ regular wave รูปแบบแกนขน wide aeriform lattice และรูปแบบพื้นที่หน้าตัดพบกระเจงหนูเป็นแบบ circular large medulla และ oval large medulla ส่วนกระเจงควายเป็นแบบ oval large medulla และ oblong large medulla

¹ สำนักอนุรักษ์ วิจัย และการศึกษา องค์การสวนสัตว์ 71 ถนนพระราม5 เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

² ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่สำนักอนุรักษ์ วิจัย และการศึกษา องค์การสวนสัตว์

โทร 02-282-7111-3 ต่อ 161-163